38. évfolyam 17 szám.

„NE BÁNTSD A MAGYART"
Zrínyi

MURAKÖZ

Ára 20 fillér

„Adassék tisztelet a katona eszménynek"
Zrínyi-fohász

Előfizetési ár: fél évre 5.— P.
Kiadóhivatal: Horthy Miklós-tér 6.

Csáktornya, 1943. április 30.

Politikai hetilap.
Megjelenik pénteken.

„MAGYARORSZÁG A HŐSÖK NEMZETE"

Gasparich Márk Kilit

Irta: **Rode Imre**

Az idegen Hugo Viktor mondotta ezt a nemzetünkről, de ma már az egész világ tudja, hogy mindig éltek magyar hősök, akik életüket adták azért, hogy haláluk emlékeztetés legyen a mi részünkre — a Kárpát Medence magyarságának akkor, amidőn oly nagy és nehéz feladatok várnak megoldásra mi magyarokra a mai idők vérzivataros napjainkban.

Életük ragyogó példaként áll minden időkben nemzetünk fiai előtt, hogy szívünkben a hazaszeretet nemzeti lángját fáklyaként gyujtogatva, — kialudni soha ne engedjék.

Ilyen hős volt Gasparich Márk Kilit is, aki 1810. április 7-én látta meg a napvilágot a magyar égbolt alatt, Drávaegyházán. Egyszerű embereket ajándékozott meg az Isteni gondviselés, hogy megmutassa az egyszerű nép fiának azt, — bár muraközi ajku, de magyar állampolgárok legyenek is azok, — mindennél drágább, szentebb az a hely, ahol születünk és mindnyájunk édesanyja a magyar haza!

Ez az isteni szikra égett — gyulladozott a kis Gasparich Márk lelkében már akkor, midőn a magyar betüvetés elsajátitására a szülőfalujától 3 km-re eső Perlakra járt.

Köszönettel és hálával adózunk az utókor részéről annak a becsületes magyar népnevelőnek, aki felismerte tehetségét és elősegitette azt, hogy kitermelődhetett és a magyar szabadságharc vérceppekből termett dicsfényövezte mártircsokrának egy virágszála lehetett.

Muraköznek volt ös szülöttje. Anyanyelvét nem bántotta senki. Tehetsége továbbfejlesztésére a nagykanizsai gimnazium tanulója lesz 1826-ig. 1827-ben belép a ferences szerzetbe és novicius évei Bücsúszentlászlón telnek el. Teológiai tanulmányait Nagyszombaton, Esztergomban, majd Pozsonyban végzi.

Itt szentelik fel áldozó pappá 1833. április 16-án. Pappá szentelése előtt megfordult Moson megyében is. Első állomáshelye Türje. Két év mulva már a budapesti ferencesek templomában, mint hitszónok végzi szerzetesi hivatását.

Lángoló lelke magával ragadja a budapesti ájtatos hiveket. Az egyszerű ferencrendi szerzetes hangja megrezgteteti a bécsi kamarilla ablakait, a gondolat szárnyain még szabad, de rövid idő mulva elvágják. — Csallóköznek egy kicsiny helyére, Szentantal-ra kerül, innen a Meskó családhoz, ahol házikáplán, majd a székesfehérvári ferencesek vasárnapi hitszónoka lesz és hitoktató a népiskolában. Rövid idő mulva Szombathelyen, majd 1846-ban Németujváron lelkészkedik.

Leiki szemeivel állandóan szükebb hazáját, Muraköz földjét figyeli. A dravántúli megyékből az akkori idők szelleme — az illyrizmus — erősen áthatott, amely vegyes érzelmekkel töltötte el a muraközi nép lelkét, mert Muraköz elszakitását célozta! Az elkeseredést fokozta Gáj Lajosnak 1835-ben megjelenő magyarellenes ujsága: „Illyrszki narodni novine" — Illyr nemzeti ujság.

Hazajön és munkához lát. Beszél, felvilágositja a népet. A 48-as események az ő lelkében is lángba boritják a szunyadó szikrát. Tisztán látja a nemzetiségi politika izgalmas útvesztőit, a cselszövések fondorlatait, Jellasich intézkedéseit. Tétovázás nélkül, fáradhatatlanul járja a muraközi falvakat a délceg, 38 éves ferences barát, jobbjában a kereszttel Isten Igéjét hirdetve, de baljáu a kard és érces hangon kiálltja a kétkedők fülébe: „ki hazáját szereti, Istent is szereti, ki hazáját elárulja, azt az Isten megveti."

Toborozza a magyar kormány által a Dráva mentén felállitott nemzetőr csapatok részére az embereket, tüzes, lelkes beszédével, amely után a nép már csak „Tüzesbarát"-ként emlegeti.

Jelasich hadai betörtek az országba, Gasparich pedig Perczel seregében folytatja lelkesitő munkáját. Azonban a bécsi udvar által behivott orosz tuleróvel szemben a világosi fegyverletétel után Gasparich számára a bujdosás marad osztályrészül.

Muraköz falvaiban bujdos rokonainál és a hazafias érzésü embereknél. Pincék, erdők, nádasok sokszor a tanyája. 1853-ban Esztergomba kerül, ahol összeesküvéssel vádolják, elfogják és Pozsonyban haditörvényszék elé állitják. Az itélet kötéláltali halál, amit végre is hajtottak. Rokonaihoz irt utolsó levelében azt irta, emlékezzenek meg róla mindenkor, mert ő magyar hazáját nagyon szerette. A kivégzés pillanatában „Eljen Magyarország" kiáltással adta ki nemes lelkét.

A nép fia volt. Nem is feledkeztek meg róla, szülőházát 1893-ban emléktáblával jelölték meg. (Magyar Hirlap 1893. junius 24.) Majd Perlakon emlékmüvet állitottak, Most Muraköz és Csáktornya méltóképpen rója le hálaját a lánglelkü ferences szerzetesnek, amikor követendő példaként állitja fel ércbe öntve szobrát, mintegy segitségül hiva a nagy hős drága emlékét és példáját, hogy belőle méltó erőt meritsen a mai időkhöz. Mert, mint a nagy angol történetiró, Carlye mondja a hősök tiszteletéről: „Nem érzie minden őszinte ember, hogy ő maga is nagyobb lesz azáltal, hogy a nálánál nagyobbat tiszteli? Engem felemel az a gondolat, hogy semmiféle emberi gyöngeség, semmiféle hamisság nem pusztithatták el az emberekben a hősök iránt való megbecsülő tiszteletet. Ez az a sarokkő, amelyen az ujáépitést meg lehet kezdeni."

E szobor vallomás, hit és fogadalom kell, hogy legyen az új magyar újjáépités munkájában Muraköz népétől.

István páter és a szegedi gondolat

Most, amikor közénk jön, hogy szükebb hazájának szülőföldjén, ünnepélyes keretek között adja át a 48-as idők „Tüzesbarát"-jának ércbeöntött szobrát Muraköz népének, a gondviselés kezének irányitását véljük látni első nyilvános szereplésével a felszabadulás utáni Muraközben, mert e nap felejthetetlen lesz a késő unokák előtt.

Szent esküvést és fogadást tesz 1943 május 2-án Muraköz népe, István páter (a szegedi „aranyszaju") szavait megismételve a „Tüzesbarát" szent hazafiasságat magáévá vallani örökre, kiolthatatlanul, mint annak idején tette 1919. junius 2-án, Szegeden az első nemzeti kormány és hadseregre a szegedi néppel.

Este 7 ora körül volt már az idő. A szegedi Klauzál-tér zsufolásig telve. Az első nemzeti hadsereg diszszázadán és rengeteg katonán kivül az egész város szine-java. Károlyi Gyula kormányelnök beszélt az egész nemzetnek. „Teljesitse mindenki a kötelességét".

Utána a borult és esős alkonyatban lépett elő az erősen szemetelő esőben egyszerű barna csuhájában István páter prófétaszerüen misztikus alakja feszülettel a kezében ajkáról „Magyarország"-nak szólva fohászra:

„Magyarország ime előtted e csapat, mely a haza sokat hánvatott-vetett hajóját a révpartra, biztonságba akarja vezetni.

Ime előtted a megujhodott Magyarország nemzeti kormánya!

Alkonyodik!

De nekünk hajnalodik!

Alkonyodjék, be is sötétedjék a közelmultnak! Alkonyodjék mindannak, ami az utóbbi hónapokban megrázott bennünket! Alkonyodjék egész a sir mélyére mindannak mi ezt a szegény, szerencsétlen hazát a végveszélybe dobta!

Hajnalodjék azonban mindazon szent érzelemnek, amely e földhöz tapad... Hajnalodjék a földig alázott, gyalázatosan elárult édes Hazának.

Magyar Nemzeti Kormány! Megmondom ennek a tömegnek és az egész Magyarországnak nevében, mit adunk mi Neked és mit kérünk mi Tőled.

Mit adunk?

Ezt az elgyötört, bizonytalanságba dobott mindenünket! Odaadjuk ezt a göröngyöt, oda ezt

a földet, melyet testvéri vér áztatott meg. Odaadjuk ugy, amilyen: földjéből majdnem kiszipolyozták, kiszivták a magyar történelmi multat. Ez egy frázissal pedig: „a mult", a „régi rendszer" majd mindenünket halomra döntöttek! Én tudom, e tömeg tudja, milliók tudják, hogy a multnak voltak hatalmas, égbekiáltó bünei. De azt is tudjuk, hogy annak a multnak, melyből őseink kinőttek, sok szent, történelmi és igazságos gondolata is volt.

Mig a multat megbélyegezve a multnak adjuk, mig elássuk azt, ami gaz, ami hitvány volt a multban, addig ragaszkodva ragaszkodunk a mult nemzeti gondolataihoz és történelmi szent emlékeihez. Igy, e gondolattal tesszük lábaidhoz Magyar Nemzeti Kormány, az elárult, a gyalázatosan elárult s vérrel, testvéri vérrel befecskendezett szegény magyar földtömeget.

És mit kérünk Tőled?

Add vissza a mi régi magyar Hazánkat! Add vissza! Add vissza, mert úgy fáj a lelkünk, hogy nincs édes Hazánk. A lábaidhoz tett földtömegből alkoss nekünk Hazát!... „Internacionálét" emlegettek s ez megrabolta szivünk álmát, szivünk multját, szivünk szerelmét... elrabolta eszményünket, édes hazánkat!...

Tegyetek hát róla, hogy ez a föld ujból magyar érzelmet teremjen, ujból magyart termeljen, aki tudjon dolgozni, tudjon áldozni, tudjon tenni az édes magyar Hazáért.

Nincs ugyan irott jogom hozzá, de e szent pillanat megadja nekem a jogot ahhoz, hogy az egész magyar Hazával így kiáltsunk feléd: Szivre a kézzel Magyar Nemzeti Kormány! s ezen a szent helyen, e szent erkélyen, hol a mi apáink Kossuth után szent esküt kiáltottak az égbe, mond utánam:

Esküszöm a magyar Hazámra, esküszöm a magyarok Istenére, hogy ezt a szegény hazát s elárvult népét boldogulásra vezetem!

Esküszöm!

(A kormány tagjai szivre tett kézzel esküdtek meg, a tömeg levett kalappal zokogott az ég megnyilt csatornáival együtt. Ott álltam a tömegben, mint 19 éves ifjú soha ki nem mosódó lelkiélménnyel.)

Magyarország! Megesküdött a kormány a magyarok Istenére, megesküdött a véráztatott földre, megesküdött a mi boldogságunkra, megesküdött édesanyáinkra, megesküdött bölcsőbe ringó csecsemőinkre, megesküdött meszes sirhantjainkra, hogy ennek a zaklatott Hazának mindene, minisztere, szolgája lesz. Mi, a nép, átvesszük esküdet, melyet ott fenn a magyarok Istene is hallott. És számon fogjuk kérni tőled az esküdet.

Mig a haza megmentésére igy lelkesen esküdtök Ti, a kormány tagjai, mi, a nép is teszünk esküt:

A rend, a nyugalom és a Haza visszaszerzéséhez, lábaitok elé tesszük ifjú életünket s mindenünket!

Esküszünk!

(Ekkor az egész hatalmas tömeg háromszoros „Esküszünk" kiáltásba tört fel.)

Magyar Nemzeti Kormány! Hallottad az esküt? Indulhatsz hát a hazaszerzés borzasztó és bizonytalan utjára! E népnek nemcsak szimpátiája, hanem odaadása is kisér utadon.

Kérem a magyarok Istenét, hogy a kormány és a nép esküjét hallgassa meg. Kérem az Istent, hogy segitse a Magyar Nemzeti Kormányt, mert propagandája keresztülvitelén roppant nagy nehézségekkel kell megküzdenie.

Kérem a magyarok Nagyasszonyát, hogy a magyar népben ébresse és juttassa tőkélyre a magyar érzést s a nemzeti öntudatot, amellyel támogassa a kormányt. Kérem a nemzetek hatalmas Urát, hogy vessen fátyolt a multra, feledje el a nemrég itt elordított provokáló notáikat (Marseillese) s hallgassa meg a magyarra akkor kérő imánkat."

Úgy érzem, hogy az akkor 35 éves István páter és a most szülőföldjére bevonuló közel 60 éves főpásztor szózata Muraköz népéhez is megtalálja az utat és történelmi esemény lesz minden szava.

Rode Imre.

ÁGYTOLLAKAT

Tarka, jobb . . .	—'—	1·50	1·— P.
Szürke. fosztott . .	4·—	3·—	2·50 P.
Fehéres, fosztott . .	8·50	7·—	6·— P.
I. rendü fehér fosztott	13·—	12·—	10·— P.
Pelyhes, dunnába .	20·—	17·—	16·— P.
Pehely, paplanba .	33·—	30·—	—'— P.
Szürke pehely . .	18·—	—'—	—'— P.

Szállit bérmentve utánvétel brutto 5 kg-os papirzsákban

RÁCZ JÓZSEFNÉ ágytollüzlete,

KISKUNFÉLEGYHÁZA Holló Lajos utca 39.

Felkérem mindazokat a 17—50 közötti hazafias és legalább 4 középiskolát végzett nőket, akik ezt a munkát julius és augusztus hónapban végezni óhajtanák, hogy a lakhelyük szerint illetékes járási főszolgabirói hivataloknál (járási m. kir. tisztiorvosnál) legkésőbb f. évi május hó 10-ig jelentkezzenek.

Zalavármege alispánja.

Tojást és bort gyüjtött a csáktornyai Bajtársi szolgálat vitéz honvédeinknek

Örömmel számolunk be ismét a muraközi nép jószivü adományairól sebesült honvédeink részére. A viziszentgyörgyi körjegyzőség 1743 drb. a stridóvári 1440 drb, a dravaszentmihályi 548 drb és Muraszentmárton 100 drb tojást gyüjtött össze a sebesültek Husvétjára. A stridóvári körjegyzőség ezen felül még 3.30 liter bort is gyüjtött részükre.

A bort a szombathelyi hadikórház kapta, a tojásból két lada Szombathelyre, két lada Zalaegerszegre, egy lada Sopronba indult, a maradék és az ezután gyüjtendő tojásol, pedig kaposvárra mennek, mindenütt hadi kórházba.

Az elmult két év alatt Muraköz népe sokszor megmutatta, hogy magyar hazáját nagyon szereti és szive soha sem húzta mas fele, mert mindig magyar volt.

Adjunk apát a hadiárvának

Vitéz gróf Teleki Béláné az Országos Hadigondozó Szövetség Zalavármegyei tagozata elnöknőjének felhivása

Miniszterelnökünk nemeslelkü hitvese, — amint ez már társadalmunk előtt ismeretessé vált a rádió és a sajtó utján, — nagyarányu mozgalmat inditott meg a bolsevizmuz ellen inditott kereszteshadjáratnak legjobban sujtott áldozatai, a hadiárvák felnevelése érdekében és ennek a mozgalomnak megszervezését a Hadigondozó Szövetségre bizta.

Ennek az áldozatos munkának eredményes lebonyolitása érdekében ismét a vármegye mindig segitő és megértő társadalmához fordulok azzal a kérő szóval, — amely lehetővé teszi vármegyénk hadiárváinak, hogy legnagyobb áldozatukért, — édesapjuk elvesztéséért csekély kárpótlásnak tőlünk itthonmaradottaktól annyit kapjanak, hogy ezzel felnevelésük és az életben való elhelyezkedésük biztositva legyen

A hadiárvát a ház az életbelépéséig, tehát addig vállalja felnevelni, amig az árva jövője megalapozását, jelentő kereső foglalkozásban helyezkedik el, leányárva férjhez megy stb. A kötelezettség pedig az aláirás napját követő hónap első napjától kezdődik.

Egy-egy hadi (honvédelmi) árva felnevelési összegét 100—120 pengőre tehetjük havonta. Tehát olyan egységeket kell létesiteni, amely egy-egy hadi (honvédelmi) árva felneveléséhez szükséges összeget össze tudja adni. Különösen megyei városokban és községekben sok ház, egész utcasor, sőt egy egész község, vagy több község házai (számolnunk kell a kiskösségek apró kis házaival és szegényebb tulajdonosaival vagy lakóival is) fogják az egy hadiárva felneveléséhez szükséges összeget felajánlani.

Egy-egy hadiárva nevelésére befolyt összegből annak tényleges szükségleteit fogjuk fedezni. Tehát folyósitjuk a kiskorut gondozó anya, gyám, vagy nevelőszülő részére a szükséghez mért havi átalányösszeget, a fennmaradó összeget pedig tartalékoljuk a rendkivüli szükségletekre (betegség, rendkivüli ruházati ellátás, továbbtanittatás és ha még ezenfelül is maradna az árva részére befizetett pénzből, akkor kelengyebeszerzés, kiházasitás, üzletnyitás stb.) céljaira. Az átalányösszeget meghaladó szükségletekre a pártfogó apa javaslatára fogjuk a pénzt kiutalni szintén közvetlenül az árvát gondozó személy kezeihez.

Ezek után vitéz gróf Teleki Béláné a részletes teendőket sorolja fel, amikre nézve szerkesztőségünk szivesen szolgál felvilágositással.

Muraköz népe a visszatérés óta elmult két év alatt mindig helyt állt, aldozatos munkájával nagyban hozzájárult a belső front megerősitéséhez s biztosan tudjuk, hogy a hadiárvák gondozását is elsőrendü hazafias kötelességeinek fogja tekinteni.

Egy muraközi születésü szobalány leugrott Nagykanizsán a temetői hídról

Husvét hétfőn este 10 óra tájban egy magános nő áldogált a nagykanizsai temetői vasuti hid korlátjánál. Embereket már alig lehetett arrafelé látni. Két katona séta közben arra ment és feltünt nekik, hogy a fiatal nő sirdogált és a nyugtalanság jelei mutatkoznak rajta. Megszolitották, szóba próbáltak vele eredni, az azonban a hozzáintézett kérdésekre nem szólt semmit. Erre ott hagyták és tovább mentek. Alig hogy elhagyták a hidat, a nő nagy sikoltás közben átvetette magát a hid korlatjan és lezuhant a mélységbe. A katonák hamarosan besiettek nem egészen száz méterre levő mentelepre, ahonnan rögtön átüzentek a mentőknek, akik azonnal a helyszinre siettek és az életunt, fiatal nőt beszállitották a kórházba.

A sebészeti osztályon megvizsgálták és megállapitották, hogy a bal karja és jobb combja eltört. Az arcán erősebb sérülések nyomai láthatók. Amint jobban lett, elmondotta, hogy Bali Franciskának hivják, alsodombori születésü, Nagykanizsán a Kisfaludi-utcában Lázároknál volt alkalmazásban, mint szobalány. Afelől, hogy mért akart öngyilkos lenni, nem adott semmiféle felvilágositást.

Felhivás nyári gyermekotthonok vezetésének elvállalására

Zala vármegyében a f. évben létesitendő nyári gyermekotthonok gondozó munkájának ellátására minél több gondozónő jelentkezésére van szükség, akik ezt a munkát, mint nemzeti szempontból fontos önkéntes munkaszolgálatot költségmegtérités ellenében vállalják.

A költségmegtérités a különböző kategóriákban 70 P illetőleg 100, vagy 150 P lakás és utiköltség. A közelebbi feltételek a kijelölt jelentkező helyeken tudhatók meg.

Muraköz leghiresebb vására

a szentkereszti vásár f. évi május hó 3-án lesz megtartva. A vásár kirakodó és állatvásár. A vásárra vészmentes helyről állatok felhajthatók.

Első Muraközi Szövőde Rt.
CSÁKTORNYA
Széchenyi u. 50 ☎ Telefon: 31.
Központi iroda: BUDAPEST

A Gasparich ünnepség

Egész Csáktornya, egész Muraköz lelkesen készül, hogy méltó módon megünnepelje a nagy muraközi nemzeti vértanu, Gasparich Márk szobrának leleplezését.

A megnyitó beszédet vitéz gróf Teleki Béla Zalavármegye főispánja tartja, az ünnepi misét, a szoborszentelési szertartást végzi és az ünnepi beszédet Uzdóczy-Zadravetz István ny. tábori püspök, felsőházi tag mondja, a szobrot pedig a város nevében Pecsornik Ottó országgyülési képviselő, városbiró veszi át.

Részletes programm a falragaszokon.

Mindnyájan ott leszünk!

A MÉP HIREI

Vitéz Horváth Ferenc ny. vezérőrnagy, Alsómuraköz orsz. gyülési képviselőjének látogatása kerületében

A perlaki kerület országgyülési képviselője csütörtökön Légrádot látogatta meg, nagypénteken pedig Kotorban járt, ahol a pártvezetőség ünnepélyesen fogadta. Vitéz Horváth Ferenc a községházán mondotta el beszámolóját, amelyben a bel- és külpolitikai kérdésekről, a bolcsevista veszedelemről, gazdasági kérdésekről, közellátásról és a beszolgáltatásról beszélt hosszabban. Beszédét kétszer kellett elmondani, mert a községházán a sok hallgató nem fért el s igy az iskolaban kellett megismételnie.

Délután Muravidot látogatta meg, szombaton pedig Alsódombornn fejezte be a kerület látogatását.

Fiatalkoru OTI biztositottak üdültetése

Az Országos Társadalombiztositó Intézet a kötelékébe tartozó öregségi stb. biztositásra kötelezett fiatalkoru 14–18 éves fiu és leanybiztositottak közül azokat, akik egészségi szempontból vagy szociális okokból gyógyüdülésre szorulnak, 1943 május 24-től szeptember 20-ig terjedő időben 2–3 hetig tartó ingyenes gyógyüdülésben részesiti.

A gyógyüdülésre jelentkezés 1943 április hó 30-ig a csáktornyai kirendeltségnél átvehető „Jelentkezési lap"-pal történik.

Bővebb felvilágositást elnyerhető a csáktornyai kirendeltségnél.

HIREINK

— **Főszolgabirói kinevezés.** A belügyminiszter dr. Forintos Géza tiszteletbeli főszolgabiró, sümegi lakost a perlaki járás főszolgabirájává nevezte ki.

— **Felhivás a tűzharcosokhoz és vitézekhez.** Mindazok, akik a járási tűzharcos csoportba beléptek, felhivatnak, hogy 1943 május hó 2-án délelőtt legkésőbb 8 órara a csáktornyavidéki körjegyzőségen okvetlen jelenjenek meg a Gasparich ünnepségen való részvételre, lehetőleg sötét ruhában. Rendjelek viselendők.

Hölgyeim! Egyszerre 130 kötőtű munkáját végzi el a „Rapid" super kézikötőkészülék. A XX. század szenzációja! Munkája kézimunka. Minden minta köthető. Néhány óra alatt köthet pulovert, blúzt vagy ruhát. Kezelése egyszerű. Ára **P 62.10. „Rapid"** (98) tüvel ára **P 48.30.** Kérje az ismertetőt. ARUFORGALMI KFT., Budapest, IV. Sütő-utca 2 szám, félemelet 3.

— **Kirendelés.** A m. kir. honvédelmi miniszter Strenger József dr. pécsi orvost honvédelmi munkára kötelezte és megbizta kotori közegészségügyi körben a körorvosi teendők ellátásával.

— **Birói kinevezés és áthelyezés.** A Kormányzó Ur dr. Töby Kálmán ujvidéki kir. járásbirósági jegyzőt a perlaki kir. járásbirósághoz járásbirává nevezte ki. — Az igazságügyminiszter dr. Necsov József perlaki kir. járásbirót saját kérelmére a csáktornyai kir. járásbirósághoz helyezte át.

— **Tanügyi hir.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Wéber Mihály csáktornyai állami tanitóképző intézeti helyettes tanárt rendes tanárra nevezte ki.

— **Tiltott határátlépés.** Farkas István horvátországi lakost a kotori csendőrség letartoztatta tiltott határátlépés és nemzetgyalázás vétségének gyanuja miatt. A nevezett semmibe sem véve a határt, április hó 17-én anyjához Kotorba átszökött, utana részegen ment jelentkezni a csendőrségre. Nagyon sok magyarellenes bün terheli lelkiismeretét.

— **Megjelent Falusy Nándor** „Nagymuszkaországban..." és „Katona vót idspád is..." c. két magyarnótája. Az előbbi egy völegényét vesztett menyasszony keservét zokogja, az utóbbiban egy hadövezeg biztatja fiát a szent Haza megvédésére. Mindkét dal országos versenyen dijat nyert. Lélekbemarkoló zenéje Csonka Demetertől van. Kapható minden könyvkereskedésben.

— **Szenzációs új magyar találmány forradalmasitotta a kézi kötőipart.** A „Rapid" kézi kötőkészülékről van szó, amellyel egy nap alatt annyi munka végezhető el, mint kötőtükkel 10 nap alatt. A „Rapid" kézi kötőkészülékkel minden kötésminta köthető, munkája kézimunka, a szemek egyenletesek, minden fonalra alkalmas, kezelése egyszerű és a használati utasitásokból különös képzettség nélkül is elsajátitható. Tetszetős és elpusztithatatlan. Ismertetőt küld: Árufor galmi KFT. Budapest, IV. Sütő-utca 2.

— **OTBA igényjogosultak figyelmébe!** A Magyar Iskolaszanatorium Egyesület svábhegyi iskolaszanatoriumában a pénzügyminiszteri rendelet értelmében 70 OTBA, igényjogosult tag gyenge vérszegény, megerősitésre szoruló iskolásgyermeke nyer felvételt (a rendelet értelmében tüdőbetegek kizárva) ugy a nyári szünidőre, mint pedig az 1943–44. iskolai tanév első felére. A szentgotthárdi iskolaszanatoriumban tüdőbetegek is felvételt nyernek. Könnyebb és nehezebb osztály. Részletes felvilágositást az OTBA körzeti orvosi urak, mint pedig az egyesület központi irodája nyujt. (Bp. VIII. Sándor-u. 20.)

— **Ingyenes és kedvezményes helyek a Magyar iskolaszanatórium Egyesület szentgotthárdi iskolai jellegü tüdőgyógyintézetében.** A Magyar Iskolaszanatórium Egyesület szentgotthardi tüdőgyógyintézetében 30 ingyenes és 20 kedvezményes hely nyer betöltést. Részletes felvilágositást ad a központi iroda, (Bp. VIII. Sándor-u. 20) ahova a kérvények küldendők.

— **Megjelent a „Forrás" áprilisi száma,** amelyben ismét a magyar és külföldi irodalom legjelesebbjei szolalnak meg. Halassy-Nagy József, Pocsonyi László, Makkai János, Kosáryné Réz Lola, Csuka Zoltán, Nyiresi-Tishy Kálman, R. Berde Mária, Terecsényi György, Vass Endre, Bierbauer Virgil, Illés Sándor, Németh Gyula, Gyomay György, András Endre és mások cikkei szerepelnek a rendkivül tartalmas számban. A külföldi irodalmat ezuttal H. Claudius, G. Duhamel és W. Schaeler képviseli. A kritikai rovatban Barsi Odön, Dékány András, Jardányi Pal, Dáloky János, Rédey Tivadar, Jajczay János és Fehérvary Antal számol be a mult hónap minden kulturalis és müvészeti eseményéről. Az egyes magyar kulturérdekekért harcoló folyóiratot Hankiss János szerkeszti.

— **Husvéti gazdagsággal bővelkedik a Búvár most megjelent áprilisi száma.** Natter Nád Miksa a füzfalélekről irt részletes cikket, Énik Gyula a vakondokok életét ismerteti, Szálé Lajos pedig az olajos növények jelentőségét méltatja hazánkban. A cikkek bőséges sorából ki kell még emelnünk Szenző Piroska; Fertőtlenitett ujságok, Peja Győző: A régi idők hadakutja, Zách Alfréd: Az időjárási frontok élete, Mészáros László: Az első földglóbusz, Thiering Oszkár: Két mechanikai elv és Pajzs Elemér: Portugália cimü cikkét. A szokásos élénk rovatokon kivül számos kép és rajz disziti a szépkiállitasu folyóiratot. A Búvár Cavallier József dr. szerkesztésében és a Franklin-Társulat kiadásában havonta jelenik meg.

A PERLAKI JÁRÁS HIREI

(Saját tudósitónk jelentése.)

Gazdakör alakult Perlakon. Perlak nagyközség Gazdakörének alapszabályait a m. kir. belügyminiszter jóváhagyta és ennek alapján április 18-án tartotta választmányi ülését, amelyen elnökké Angyal János községi birót, alelnökké Glavina István és Kollarek Antal földmiveseket, jegyzővé Baranyai Lajos áll. isk. tanitót, ellenőrré Pávsecz István földm., háznaggyá Baranasics Mátyás földm., pénztárnokká Perkó János földm. könyvtarossá: Petkovics Ferenc földm. választották meg. Az ünnepélyes alakuló közgyülést az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara kiküldöttjének jelenlétében, 1943. május 2-án tartják meg.

Megalakult a Baross Szövetség perlaki járási fiókszervezete

Mint már megirtuk, vasárnap délelőtt Perlakon a Kaszinó helyiségében tartotta alakuló közgyülését a Baross Szövetség perlaki járási fiókszervezete. Nagykanizsáról Vékasi Károly és Tarján Ferenc társelnökök, Horváth Ferenc főtitkar, Galántai Mátyás és Mustos Ferenc választmányi tagok, Zalaegerszegről Kokas Agoston alelnök, mint Baross kiküldöttek jelentek meg.

Az alakuló közgyülés a Hiszekegy elmondásával kezdődött. A megjelent kiküldötteket és az alakuló közgyülést Vass János közs. irodatiszt üdvözölte és felkérte Vékasi Károly nagykanizsai Baross társelnököt, hogy vezesse le az alakuló közgyülést.

Vékasi Károly keresetlen szavakkal üdvözölte a közgyülést és roviden ismertette a Baross Szövetség célját és felhivta a jelenlevőket az egységbe tömörülésre, mert csak ugy tudjuk az eljövendo nagy magyar épitőmunkat elvégezni. Ezután Horvath Lajos nagykanizsai Baross főtitkár ismertette részletesen a Baross Szövetség alapszabályokat, vázolta a magyar kereskedő, iparos utját a magyar jövő felé.

Elnök lett Csonkás István fa- és szénnagykereskedő Perlak, társelnökök lettek: Rody Pál kereskedő perlaki, Radmanics József mehanikus kotori, és Megla Antal kereskedő, felsőpálfai lakosok. Ügyvezető elnök lett: Kerlezsa János kereskedő, titkar Vass János közs. irodatiszt, pénztáros: Glavina Jenő kéményseprőmester, ellenőrök: Bálint Gyula és Glavina János kereskedő, perlaki lakosok. Ügyész: dr. Domján Gyula perlaki ügyvéd. Megválasztották ezután a választmanyt és a bizottságokat.

A mindvégig lelkes hangulatu közgyülés a Himnus eléneklésével ért véget.

Izléses nyomtatványok
gyorsan és pontosan
KÉSZÜLNEK
a Muraközi Katolikus Könyvnyomdában

Kőbányai Polgári Serfőzde

muraközi egyedárusítója, ugyszintén PETÁNCI ÁSVÁNYVIZ főraktára

jedini prodavec pive za Medjimurje i glavno skladišče PETANSKE kisele vode

Csáktornya, Kossuth L.-u. 1 sz. alatti **nyitrai MRÁZ TIBOR** Csáktornya, Kossuth L. vulica hr. 1.

telephelyiségét ÁTHELYEZTE A ZRINYI VÁR BELSŐ UDVARÁBA.

je svoje skladišče i magazine PREMESTIL V ZNUTREŠNJI DVOR ZRINYI GRADA (Staroga grada)

Közgazdaság

A földmüvelésügyi miniszter elrendelte a kukoricamoly terjedésének meggátlására a tavalyi kukoricaszár felhasználását

A földmüvelésügyi miniszter rendeletével a kukorica és ciroknövényeket pusztító kukoricamoly elleni védekezést kötelezővé tette, azt hatósági felügyelet alá helyezte és a sikeres védekezés érdekében a következőket rendelte el:

1. Minden birtokos köteles a következő évi fertőzés megakadályozása végett a kukoricaszárat kukoricatörés után közvetlenül a föld színénél, a gyökérkorona felett levágni.

2. Minden birtokos köteles a kukoricamoly telelő hernyójának irtása céljából az előző év terméséből származó kukoricának kóráját, (kukoricaszár) csumáját és csutkáját, valamint a tengeri tuskót, vagyis a kukoricaszárnak a földben maradt részét, továbbá a megszáritva eltett csalamádé, cirokszárat (cirokkóró) és cirokszakállt

minden év május 15-ig

felhasználni, vagy amenyiben azokat fel nem használta volna, a kukoricamoly pilléje kirepülésének megakadályozására alkalmas módon elraktározni, avagy Megsemmisiteni.

3. Kerités (sövény) készitésére, tetőfedésre, valamint a mezőgazdaság körében használatos egyéb épitmények (csőszkunyhó) kalyiba, stb. létesitése csakis

egy évnél régibb kukaricaszárat, vagy cirokkórót szabad felhasználni,

tehát a növények anyagát az emlitett célra felhasználni mindaddig tilos, amig bennük a kukoricamoly hernyója életképes s igy fertőzésre alkalmas állapotban lehet (egy évig). Ha ezekből az anyagokból ilyen régi készlet nem áll rendelkezésre, pótlásukra nád. gyékény, napraforgó, szalma és más hasonló anyag felhasználása célszerü.

4. Aki a védekezésre vonatkozó rendeleteket teljesiteni elmulasztja, avagy a tilalmat megszegi, az kihágást követ el s a törvény értelmében 40 pengőig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

Ahelyett, aki a védekezést elmulasztja, a fertőtlenitő eljárást a községi elöljáróság a fél költségére köteles elvégezni.

5. Jelen rendelet végrehajtását a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. XII. t. c. 102. §-ában megjelölt hatóságok, továbbá a m. kir. rovartani állomás és a rovartani állomástól esetről-esetre kapott utasitás alapján a vármegyei m. kir gazdasági felügyelőségek, valamint a járási m. kir. gazdasági felügyelők is ellenőrizhetik.

A textilárukra vonatkozó ujabb rendelet

A közellátás terén a közelmultban több atfogó és nagyjelentőségü ujitás történt, amely mindenkit érdekel.

A kormány elsősorban is megállapitotta és életbeléptette az uj termelési és beszolgáltatási rendszert, amelynek segitségével előrelathatóan az eddiginél jobban lehet majd biztositani a háborúban álló ország közellátását.

Egy második, ugyanilyen fontos rendelkezés a közellátási ügyvitelt és igazgatást egyszerüsitte és decentralizálta, a közellátási felügyelőségek hatáskörének uj megállapitásával. Legutóbb pedig két ujabb rendelet jelent meg, amely a lakosság ruházkodásának kérdését rendezi, szervezi át és helyezi teljesen uj alapokra.

A mindennapi kenyér biztositása után tehát most a ruházat biztositásáról van szó, amit a mai körülmények között talán a legnehezebb feladat. A háboru miatt ugyanis külföldi nyersanyagot behozni alig lehet s az a kevés, amit sikerül megszerezni, rendkivül megdrágult. Ezért az államnak kell gondoskodnia arról, hogy a szükséges rendelkezésre álló nyersanyagot a gyárak ugy dolgozzák fel, hogy abból semmi el ne vesszen és a feldolgozás után olyan ruházati cikkek állianak rendelkezésre, amelyek a legszélesebb néprétegek, elsősorban pedig a termelő munkát végző tömegek szükségletét elégitik ki. Ezért egyszerüsitették a termelést, megállapitották hogy mely nyersagyagból mit és milyen minőségben szabad előállitani s a fényüzési cikkek hosszu sorának gyártását egyszerüen eltiltották, illetve erre a célra a nyersanyagelosztó hatóságok nem adnak nyersanyagot.

A termelés és a nyersanyaggazdálkodás megszervezése után az ujabb rendelkezésekkel még egy lépést tett tovább a kormányzat, amikor a ruházati cikkek forgalmát szabályozta. Gondoskodni kell arról, hogy az áru a gyárakból a tisztes és megbizható kereskedelem utjan ténylegalhoz a fogyasztóhoz kerüljön, akinek erre leginkább szüksége van.

Ezt a célt szolgalta a textilnagykereskedők kijelölése és a Textil Központ létesitése. A mostani rendelkezések azonban ennél is tovább mennek, mert ezután a termelt áruk utját mindvégig figyelemmel kiséri a hatóság és a szétosztást lokozottabb mértékben irányitja, a gyáriparnal és a kereskedelemnél egyaránt. Célja ezeknek a rendelkezéseknek, az, hogy az áru ne térjen mellékutakra, ne kerüljön zugpiacra s hogy egyesek az áru összevásárlásával és megdrágitásával ne kárositsák a fogyasztó tömegeket.

Az uj rendezés kétségkivül mélyen belenyul az ugynevezett kereskedelmi szabadságba, hiszen azt az elvet valósitja meg, hogy az árut beszerezni és elosztani nemcsak jog, hanem kötelesség is. De ez nem érinti a becsületes kereskedő érdekeit, aki polgári haszonnal, legális uton teljesiti hivatását.

Viszont sok más előnye is van az uj rendszernek, amely egyenletesebbé teszi az elosztást az ország területén, ugyhogy a szükösen rendelkezésre állo készletből — ha szerényen is — mindenki részesülni fog. Ezenfelül pedig utját állja a mesterséges és káros drágitásnak, mert az uj rendeletek a többi között azt is kimondják, hogy a textiláruk fogyasztói árat maradandó módon (bele szöve) fel kell tüntetni. Igy a leghatásosabb ellenőrzést tulajdonképen maga a közönség végzi.

Cigarettázóknak fontos megismerni

a legdrágább de legjobb **RAFFA**

CIGARETTAHÜVELYT

Szopókája szabadalmazott nikotinmentesitő betéttel. Ezen keresztül a szivás még a legolcsóbb dohányból is a legkellemesebb. Nem idéz elő köhögést, vagy krakogást és tüdejének sem árt.

Ara: 100 darab 2-es, vagy 3-as 94 fill.

Ugyanilyen nikotinmentesitő betéttel

CIGARETTASZIPKA

bakelitből 1 darab 8 fillér, **jávorfából** 1 darab 44 és 80 fillér, **Raffa piccolo** 3 darab válogatott szipka 17 darab tartalékbetéttel 80 fillér.

Mindegyik szipkához cserélhető **Raffa-betét** 10 darab 20 fillér.

KAPHATÓ minden dohánykisárudában,

viszonteladóknak megfelelő árengedménnyel a m. kir. **dohánynagyárudákban** és

NYIRI S. nagykereskedésében.

Pk. 2058/1943 sz. 1943 vghtói 107—108 sz.

Árverési hirdetmény

Dr. László Béla csáktornyai ügyvéd által képviselt Kecskés Páné Rózsa Anna csáktornyai lakos javara 700 és 81 P 40 fillér tőke és több követelés járulékai erejéig a csáktornyai kir. járásbiróság 1942 ev 574—5628 sz. végzésével elrendelt kielégitési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1943 évi marcius ho 24-én lefoglalt 1171 P becsült ingóságokra a csáktornyai kir. járásbiróság fenti számu végzésével az árverés elrendelhetvén, annak az 1908. évi XLI. tc. 20. §-a alapján a lent megnevezett s a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tüno más foglaltatók javara is az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégitési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályu igénykereset folyamatba nincs, végr. szenv. lakásan üzletében Csáktornya Béla király utca alatt levendo megtartására határidőul **1943 május 6-án delelőtt fél 8 órájára** tüzetik ki, amikor a birálag lefoglalt butorok, vas- áruk stb. s egyéb ingóságokat a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is el fogom adni. Azon ingóságok amelyeknek a kikiáltási ára egyezer pengőn felül van, az 5.610/931 M.I.e. számu rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kikiáltási ar egytizedrészét banatpénzül letesztik.

Csáktornya, 1943 április 17.

Olvashatatlan aláirás.

kir. bir. végrehajtó, mint birósági kikiáltó.

MEGYIMURJE

Preplatna cena: 5.— P. na pol leta.
Uredništvo: Horthy Miklos-tér 6.

Csáktornya, 1943 aprila 30

**Politički tjednik
Zide saki petek.**

Magyarska je narod vitezov

Gasparich Márk Kilit

Jen stranjski pisec, Hugo Viktor je te reči rekel za naš narod, ali denes več celi svet zna, da su sako vreme živeli mrgyarski junaki, šteri su radi alduvali svoje življenje zato, kaj bo njihova smrt navek spomen za nas, za magyariju, šteri živimo pod Karpatskim Vencom i da se bomo zmislili za njih onda, da nas čekaju teške dužnosti, kak denes v tem krvavim, vihernim vremenim.

Njihovo življenje stoji kak svetla pelda v sako vreme pred sinimi našega naroda, da njim vužge v njihovom srcu plamena rodolubnosti, šteri plamen mora svetiti za navek i nigdar nesme vgasnuti.

Takši narodni junak, močenik je bil Gasparich Márk, Kilit. Rodil se pod magyarskim vedrim nebom i v Drávaegyházu, 1810. apriliša 7-ga je prvič videl bože sunce. Siromaški selski ludi je Bog blagoslovil s tem darom, da pokaže siromaškim ludem, da se i z njihove familie moreju roditi velki sini, makar njim je materinski jezik megyimurski, ali oni su sini magyarske domovine, štera nam je najdražeša i sveto je ono mesto, de su se rodili, a to je naša sladka mati, magyarska domovina.

I te boži plamen je gorel v duši maloga Gasparich Márka več i onda, da je 3 kilometre dalko od svoje domovine v Perlak hodil v školu, da se navči magyarski pisati i čitati.

Mi denešnji kesni odvetki z velkom zafalom mislimo na onoga poštenoga magyarskoga navučitela, šteri je prepoznal vrednost njegve duše i potpomagal ga da se mogel vučiti i da je postal jen cvet onoga svetloga močeničkoga venca, šteri je tulko krvi alduval za magyarsku slobodu,

Sin je on bil starinske megyimurske familie. Njegvoga materinskoga jezika niši ne je bantuval niti kratil. Za dalnje skolanje je odisel v gimnaziju v Nagykanizsu, de je bil do 1826. leta. Zatem je 1827. leta, stal v franciskanski red i kakti noviciáš se vučil v Bucsuszentlászló. Črne škole je zvršil v Nagyszombatu, Esztergomu, a na zadnje v Pozsonyu. Tu su ga 1833. apriliša 16-ga posvetili za popa. Jos predi svojega posvečenja je bil i v Mosonu, a kak mladi pop prvič je služil v opčini Türje, za dve leti pak je več v Budapestu v franciskanskoj cirkvi kakti prodikator zvršaval redovničku službu.

Reči njegve ognjene duše su zgrabile se pobožne vernike v Budapestu. Glasi toga siromaškoga franciskanskoga redovnika ružili su i po oblokam bečke političke kancelarije, za onda mu je glas još sloboden, ali za kratko vreme su mu ga na lance deli. Naipredi su ga spravili v jeno malo mesto v Csallóköz, v Szentantal, a zatem je došel v grofovskoj familji Mesko za hižnoga kapelana, odnod pak v Székesfehérvár, v franciskansku cirkvu za nedelnoga prodikatora i kataketa v narodnu školu. Za kratko vreme je v Szombathelyu, a 1846. leta v Németujváru pastir krščanskih duš.

Poleg toga s svojom dušom navek pazi na svoju rodjenu zemlu Megyimurje. S prek Dravskih krajov je onda več stalno puhal veter ilerskoga duha, šteri je štel zmešati megyimurskoga naroda, kajti je isel za tem, da se Megyimurje odkapči. Najvise su naroda zmešali Gaj Ludvigove novine „Ilerske narodne novine", štere su zhajale 1835. leta i pisale proti magyarije.

Onda je došel dimo i hapil se delati. Držal je govore i rezsvetil je naroda. Pripečenja 1848. leta su i v njegvoj duši pustila v plamen iskru, štera je dremala. Vidi kakšu krivu politiku tiraju z narodom, kam ga oču zapelati i kaj ž njim delaju Jelačičove naredbe. Nikaj si dale ne premišlavle i od sela do sela obhaja Megyimurje te lepi mladi, 38 let star franciškanski frater, v desnoj roki drži raspelo i širi reč Božu, ali v levoj ima sablu i glasno kriči v vuha onim, šteri još nebi znali. „On što ima rad svoju domovinu ima rad i Boga, što vun da Boga, njega Bog zahiti".

Zove ludi v soldačiju, šteru je magyarska vlada postavila za obranu Dravskih krajov, po njegvom lepom ognjenom govoru ga narod dale zove samo za „ognjenoga fratra".

Jelačičova soldačija je predrla v orsag, a Gasparich je odišel v soldačiju generala Percela, i tam je dale delal svoje sveto delo. Na žalost, bečki dvor je pozval prejaku rusku soldačiju i prepal je tabor za slobodu i magyarska soldacija je pre Világosu morala oružje doli deti i tak je Gasparichu ne ostalo drugo za njegovo delo, kak skrivati se.

Skriva se po megyimurskim selim pre rodbini i pre dobrim rodolubnim ludem. Čudapot je spal po pivnicaj, šumaj, trstikom, 1853 leta je dospel v Esztergom, tam su ga obtožili, vlovili, odtirali v Pozsony i postavili pred soldački sod. Odsodili su ga na smrt s štrikom i toga soda su i zvršili.

V zadnjem listu, šteroga je pisal svojoj rodbini, prosil je, naj se navek zmisliju za njega, kajti on je svoju magyarsku domovinu jako rad imel. Da su ga skončali, zakričal je naj živi Magyarska zemla i stem je spustil svoju plemenitu dušu.

On je bil sin ovoga naroda, a niti nesu zabili za njega. 1893. leta su deli tablu za spomen na onu hižu de se rodil, za tem pak su mu v Perlaku spomenika postavili. Ve pak Megyimurje i Csáktornya na vreden način pokaže svoju zafalnost tomu ognjenomu fratru, stem, da mu postavla kovanoga spomenika, da bo i drugim služil za peldu i da ga zove za pomoč v tem teškim vremenim.

Jeden veliki pisac historije je napisal kak je treba junake poštuvati, ove reči: „Saki pravičen človek čuti vusebi, da stem i on postane vekši, ako poštuje vekše od sebe". Sakoga človeka zdigne ona misel, da nikša žalost, nikša kriva misel nesme pokvariti v človeku misel za poštuvanje junakov. To je on kamen, na šterim se more zidati novo življenje".

Te spomenik mora za megyimurski narod biti vufanje, vera i obečanje, da se bo i naše novo magyarsko življenje na takšem fundamentu zidalo.

Pater István i szegedinszka misel

Ve, da bo došel med nas, da v svojoj domovini, na svojem rodnom mestu, z velkom paradom da prek narodu Megyimurja spomenika „Ognjenoga Fratra" vremen 1848. leta, držimo, da nas roka Svemogočega vodi z njegvim prvim pohajanjem v oslobodjenom Megyimurju, kajti toga dneva niti naši kesni vnuki nabodo pozabili.

Svetu prisegu polaže megyimurski narod 1943. májusa 2-ga, opetoval bo reči Pater Istvána iv Szegedinu su ga zvali za zlatovustogaj i bo si za navek v srce zaprl rodolubnost „Ognjenoga Fratra" tak, kak je to narod napravil 1919. leta junijusa 1-ga v Szegedu pred prvom narodnom vladom i soldačijom.

Bilo je to na večer koli sedme vure. V Szegedu, Klauzalov plac je bil pun naroda. Bila je tam paradna kompanija prve narodne soldačije, jako čuda soldatov i narod skorom celoga varaša. Karolvi Gyula, predsednik vlade je držal govora celomu narodu: „Naj saki spuni svoju dužnost".

Za njim po oblačnom i dežgjovnom vremenu je stal napre, v prostoj fraterskoj hali po jakom dežgju Pater István, z raspelom v roki, kak nekši prorok i čule su z njegvih vusta reči, narodu cele Magyarske.

Magyarska! Tu stoji pred tobom trupa soldacije štera oče ovu zemlu, štera je čuda pretrpela dopelati v bolše življenje i sigurnost.

Tu je pred tobom narodna vlada obnovlene Magyarske!

Mrak se spušča!

Ali za nas se zora zdiže!

Naj ide v mrak i v kmicu se, kaj je bilo v blizoj prošlosti! Naj ide v mrak se ono, kaj nas je dostiglo ove zadnje mesece: Naj ide v mrak do globokoga groba se ono, kaj je ovu siromašku i nesrečnu domovinu spravilo v velku pogibel!

Ali naj se zori semu onomu svetomu čuvstvu, štero je zišlo z ove magyarske zemle i oče ju obraniti! Naj se zori ovoj sladkoj našoj zemli, šteru su nepriáteli ponizili do nakla, osramotili i vun dali.

Magyarska Narodna Vlada! V ime ovoga naroda, šteri v velkom broju tu stoji i v ime cele Magyarske Zemle ti ve rečem, kaj bomo mi Tebi dali i kaj zahtevamo od Tebe.

Kaj Ti očemo dati?

Se kaj imamo na ovoj zmočenoj i v nesigurnost hičenoj zemli! Damo Ti ovu grudu, ovu zemlu, polejanu z bratskom krvi. Damo ju ti taksu, kakša je. S te zemle su sceccali i zvlekli se, kaj je bila magyarska historijska prošlost. Z jenom rečjom su zahitili se kaj je bila naša prošlost i kaj je bilo „stari red". Ja znam, ova masa ludi zna i miljoni naroda znaju, da su v prošlosti bili strašno velki grehi. Ali znamo i to, da je ona prošlost s štere su se rodili naši starci, imela i čuda svetih, pravičnih i velkih misli.

Grehe prošlosti mi odsodimo i očemo pozabiti za njih, kaj je hudoga bilo v prošlosti, to bomo zakopali, ali očemo trdo v rokaj držati se plemenite narodne misli prošlosti i naše svete spomene. Stemi misli denemo Ti pred noge, Magyarska Narodna Vlada ovu siromašku v sramotu spravlenu, ovu z bratskom krvi polejanu magyarsku zemlu.

A kaj prosimo od Tebe!

Daj nam nazaj našu sladku, staru Domovinu! Daj nam ju nazaj i daj nam ju nazaj! Kajti nas duša teško boli, da nemamo našu sladku domovinu. Ste zemle, šteru smo Ti pred noge deli, stvori nam domovinu! Govorili su za „Internacionalu" (svetski komunizam) a to nam je v srcu kak trn, nemremo spati, nemamo veselje, nemamo sladku Domovinu!

Stvorite to, da bo ova zemla rodila nazaj magyarska srca, da se bodo rodili ludi, šteri bodo znali delati, včiniti i alduvati za sladku magyarsku domovinu.

Nemam nigdi napisano pravo za to, ali si mislim, da mi ova minota da pravo, da ti v ime cele Magyarske Domovine zakričimo: Magyarska Narodna Vlada, deni roko na srce! I na ovom svetom mestu, de su naši oci za Kossuth Lajosom do neba zrekli svetu prisegu, reči za menom:

Prisižem na moju magyarsku Domovinu, prisižem na Boga Magyarske, da bom ovu siromašku domovinu i toga siromaškoga naroda dopelal do bolšega življenja! Prisižem!

(Si ministri vlade su deli roku na srce i tak su prisegu položili, narod s škrlakom v rokaj se plakal i dežgj je curel, kak da bi se i nebo plakalo. Što je to videl, nigdar pozabiti nabo mogel.)

Magyarska zemla! Vlada je presegla na Boga Magyarske, presegla je na ovu krvavu zemlu, na našu sreču, presegla je na naše svete matere, presegla je na našu malu decu, štera se v zibki nušeju, presegla je na grobe naših stars coć, da bo služila ovu domovinu, da bo njeni minister, sluga i se drugo. Mi, narod, zememo v roke ovu prisegu, šteru je i Bog v nebi čul, a bomo prosili i rečune za ovu prisegu. Dok ste vi ministri tak z dušom presegli za domovinu, i mi narod presegnemo ovak:

Za red, za mir i za našu domovinu
nazaj dobiti denemo vam pred noge
naše mlade življenje i se kaj imamo,
Prisižemo na to! (Na to je celi narod
tripot zakričal prisižemo!

Magyarska Narodna Vlada! Si čula ovu prisegu? Stem moreš iti na tvoj pot spraviti nazaj domovinu. Pot ti bode jako teški i nesiguren! Na ovom potu te bo sprevajala ljubav naroda.

Prosim Boga Magyarske Zemle, naj poslušne prisegu vlade i naroda! Prosim Boga, naj pomore Magyarskoj Narodnoj Vladi, kajti bo mela v svojimi posli velke poteškoće.

Prosim Majku Božu, Patronicu Magyarske Zemle, naj pomore ovomu narodu, da bo mogel podpirati svoju vladu.

Prosim močnoga Gospodara sih narodov, naj pokrije se ono, kaj je treba skriti i naj poslušne naše molitve za blagoslov na magyarsku zemlu.

Onda je bil Pater István 35 let star, denes dohaja Uzdóczy-Zadravetz István biškup, več blizo 60 let star v svoje rodno mesto i sigurno znamo, da bodo njegve svete reči našle pota do srca megyimurskoga naroda i saka reč bo mela historisku vrednost.

Treba dati oca taborskim popilam

Poziv grofice vitéz Teleki Béláné, predsednice Orsačke organizacije Taborske Obsrkbe, grupe za Zalavarmegyiju

Plemenita gospa našega ministra predsednikak je to prek novin i radio, nam već poznato, je podigla velku akciju, da se odhraniju ona deca, štera su najviše alduvali v križarskom taboru proti bolševizma, a to su taborski popili, i to je prek dala Organizaciji Taborske Obskrbe.

Za to se gospa grofica pak obrnula s prošnjom na plemenito srce varmegyinskoga naroda, šteri je navek rad pomagal i aldoval, da bi naši ludi dali tulko, kaj bi se ta deca, štera su podnesla najvekšega alduva, dala su za domovinu svojega oca, odhranila tak, kaj bodo v življenju mogli stati na svojem mestu.

Popile je treba hraniti tak dugo, dok se moška deca navčiju kruha služiti, ženske dok zamoš odideju i tak dale. Za jeno dete hraniti se moreju više hiže i familije skup složiti. Strošek se računa od prvoga meseca, potli kak ludi obskrbu nase zemeju.

Saki taborski popil košta po priliki 100-120 P na mesec. Treba je napraviti takše skupščine, štere bodo mogle tulko penez skup dati, kaj se bo moglo hraniti jeno taborsko popilsko dete. Po varašaj i po selaj naj više hiž skup stane i tak bodo mogli decu zdržavati.

Te penezi se bodo trošili samo na decu. Mati ih tutor dobi tulko, kulko je treba za dete, a či kaj ober ostane to se pak dene v rezervu za zvunredne stroške. Za beteg, za obrnve, za školanje i ako bi još kaj ober ostalo, onda za zamoš di, za meštriju odpreti i tak dale. Penezе more v roke dobiti samo ona persona, šteri popila hrani i z njim brigu vodi.

Kak se bo to se delalo mora je v zunvednistvu našega lista prozvedili.

Megyimurski narod je crez dve leti, od da se oslobodil, navek bil na mesti, da je bilo treba alduvati je čuda pomogel, kaj se domača fronta objači, pak sigurno znamo, da mu bo i obskrba taborskih popilov prva briga i rodolubna dužnost.

Pismo s fronte

Naš domorodec, Majczen Ferenc, direktor škole v penziji, glavni sekretar Zveze Megyimurcov v Budapestu, rodien v Csáktornya, nam piše lista, da je lani bil v Megyimurju i kaj je se videl. Tak veli v svojem listu, da su magyari morali ostaviti Megyimurje, ostavili su dobre ceste, glasovite konje, lepu marhu, lepe i vredne šume dobre zemle i senokoše, plemenite sadovnjake i gorice i se drugo bogatstvo. A kaj su ostavili te naši tobože „osloboditeli"? Odišle su naše lepe šume Bog zna kam, konji, marha su nam doli došle, ceste pokvarene, niti jenu državnu hižu nigdar ništi ne popravil. Z Megyimurja se samo vun nosilo. Da nam denes slabeše ide, kriv je velki svetski tabor. Tomu stradaju ne samo oni narodi šteri živiju pod Karpatskim Vencom nego celi svet. Zato moramo mi megyimurci reči, fala Bogu, da smo se povrnuli pod koruna Svetoga Štefan, tu je nebo proti drugim zemlam, tu ga ne pavtizanov nas ne raubaju, niti koleju, moremo mirno spati, a kaj je glavno, naši dični honvedi su tabora spravili dalko od granice.

Dale nam piše naš gosponMajczen, da je čital lista jenoga honveda, šteroga je pisal dimo s fronte. V tem listu piše te soldat, se moke i poteškoće, štere su morali preladati. Kak su den i noć maršerali napre da je zapoved došla negda i 60 kilometrov na den po debelom snegu i oštroj zimi od 42 gradušov. Piše, kak su ga oštri ruski vetri podbrivali do čonte i da su treni ne mogli do njih, su morali v toj oštroj zimi harcuvati prez da bi stroška mogli dobiti. Kulko noči su vuni bili da njim je samo vedro nebo bilo krov i pokrivalo. Spati su ne vupali kajti šteri bi zaspal, on se više nebi stal, bi se na mesti zmrzel.

Piše dale se moke naroda šteri tam živi. Selski ludi skup z marhom, s svinjami v jenoj hiži, puni vuši i stenic. Sela zgoreta, ludi spoklani, šteri su živi ostali po cesti prosiju kruha i hmiraju od glada. Bolševiki su toga naroda stirali v takšu nevolu, da si to premisliti ne moči. Pope su njim zaklali s cirkve magazine napravili, familije rezteplí, Boga tajili. I to je njihova „kultura" Bog nas čuvaj takše kulture.

Na zadnje piše te naš vitezki honved, da su oni radi pretrpeli se moke i trplenja, kajti oni znaju zakaj harcuvleju. Oni čuvaju našu zemlu, naše cirkve i familie od strašnoga črkenoga nepriatela. Oni, šteri su doma, si nemreju premišlavati, kakše življenje ima ov nesrešen narod. Zato moraju ludi zadovolni biti z onim, kaj njim je Bog dal i ne mrgotati, nego pokoravati se voditelam zveršavati njihove narodne delati i alduvati za domovinu i honvede, šteri nas braniju.

To su samo par reči z leta našega viteza. Se njegve moke i trplenja nemremo napisati, za to su naše novine premale. I mi tak veluno, kak je naš domorodec Majczen Ferenc napisal, vsevli moramo biti, da smo se nazaj povrnuli pod korunu Svetoga Štefana i se to moremo zahaliti našemu Visoko dostojnomu Gosponu Guvernetu, vitez nagybányai Horthy Miklosu, po cijoj zapovedi su nas naši dični honvedi oslobodili.

Deset zapovedi za obranu naroda

1. Jedini je naš voditel: naš Gospon Guvernet, vitez nagybányai Horthy Miklos, šteri nam je oruga povekšal. On je bil prvi na celom svetu, šteri je 1919 leta z Szegeda podigel borbu proti Kommunizma. Zbudil je naroda z omedlovace, podigel je naš oslonjeni narod z pomočjom viteškoga oruga i z modrim vladanjem povekšal je našu okrnjenu domovinu skorom na tripot veksšu. Samo v njega se vulaj, kajti on je velki Otec magyarske domovine.

2. Poduj voditele, štere je modrost prvoga magyarskoga človeka postavila na čelo naroda.

3. Naj trpeti širenje krivih glasov, šepetanje i ruženje vugleda.

4. Prenajdi i daj gori vlastim širitele krivih glasov, šepetače, humbele i rušitela vugleda.

5. Naj trpeti i daj gori nabujače cen i one, šteri si robu na kupe spravljaju, oni kopaju grobа narodu.

Ruháit festesse, tisztittassa
Oprave farbati, čistiti pre
Pálcsicsnál
Csáktornyai Fiók:
Horthy Miklós tér 9.

6. Vmiri one, šteri su slabe vere i batri one, šteri su zdvojeni.

7. Živi šparavno po odredjenim porcijam, se kaj se pofrati, slabi naše dične honvede.

8. Potpomaži ze semi silami soldačke familije, ranjenike, taborske invalide, taborske popile i dovice.

9. Odpri oči i vuha, a vusta zaprta drži.

10. Vufaj se, da bodo naši dični honvedi stali na mestu i da bodo na zadnje nepriatela preladali.

Parada za Gasparichov spomenik

Celi varaš Csáktornya, celo Megyimurje z veselom dušom se spravla, da na vreden način sveti paradu reskrivanja spomenika velkoga megyimurskoga narod noga močenika Gasparich Márka,

Prvoga govora bo držal vitez grof Teleki Béla, velki išpan Zalavarmegyije, posvečenje spomenika, paradnu mesu i paradnoga govora bo držal Uzdoczy Zadravecz István soldački biškup v pen ziji, kotrig Zgornje Hiže, a spomenika bo na čuvanje prek zel v ime varaša Pe csornik Ottó orsački oblegat varaški birov.

Si bomo tamj

Šparati je rodolubnost, fratiti je izdajstvo domovine!

Glasi Magyarske Stranjke Života

Vitéz Horváth Ferenc, generalmajor v penziji orsački oblegat Dolnjega Megyimurja je pohodil svojega jaraša

Orsački oblegat jaraša Perlak je v četrtek pohodil Legrada, na velki petek pak su ga v opčini Kotor prijeli z velkom paradom.

Vitez Horváth Ferenc je v opčinskoj hiži obdržal svojega govora v šterim je rezložil našu zvunjsku i znutrešnju politiku, govoril je za bolševičku pogibel, gospodarstvo nutri davanje i narodnu obskrbu. Govora je moral dvapot držati, kajti ga bilo tulko ludstva, kaj su ne vlezli v opčinsku hižu i tak je moral v šk li drugoč govoriti.

Popoldan je naš oblegat pohodil opčinu Muravid, a v sobotu pak Alsódomboru i stem je zvršil pohajanje Dolnjega Megyimurja.

A finn ujságirók látogatása Antal István nemzetvédelmi propaganda miniszterrel.

Taborski glasi

Sovjetska fronta

Zločesto delo, štero su bolševiki napravili, s polskimi ficeri je napravilo velkoga škandala po celom svetu. Si narodi se zgražaju prek toga dela i se novine pišeju, ve znamo, kaj bi nas čekalo, ako bi bolševiki preladali. Crleni Križ polske države se pretožil Mednarodnomu Crlenomu Križu v Svajcarskoj. Polska vlada, vezda v Londonu je protestirala pre bolševičkoj vladi i prosila je Mednarodnoga Crlenoga Križa za kviziciju Na to je bolševička vlada dala vun notu polskomu poslaniku v Moskvi da sovjetska vlada pretrgne diplomatske veze z polskom vladom, zato kaj se pretožila Crlenomu Križu.

Tak onda je bolševička vlada slobodno dala zaklati prek deset jezer, nekrivih i nedužnih polskih oficerov a njihova vlada se nesme niti pretožiti za to.

Polska vlada je v nepriatelstvu z Nemskom tak onda i z nami, kaj naši nepriatelji med sobom delaju, to je njihova briga, ali prek takšega strašnoga dela, de se ludi koleju na mase, šteri nesu nikaj krivi i čija vlada neje bila v taboru z bolševičkom vladom, se i mi zgražamo, te velki grehnici do neba, do Boga i za toga grehа negi otprošćenja, te ludi nemreju dobiti milost niti na ovom, niti na drugom svetu.

Neje dosti, ako se jezeropot zafalimo našim dičnim honvedam, šteri nas čuvaju i braniju od toga strašnoga bolševizma, šteri nepoštuje niti Boga, niti človeka i bujši je od divje zveri, štera samo onda kole, da je gladna, a da je sita onda spi.

Med tem na sovjetskoj fronti je i za ve slabo za nepriatela. Glavne bitke su ov tjeden bile pre varašu Novorosijsk. Tam su nemci i to brežni lovci zavrnuli bolševike i predrli v njihove štelunge. V četrtek su sovjeti zgubili do sto aeroplanov i na Crnom Morju su njim nemci vtopili tri ladje pune z municijom. Na velki petek su sovjeti pre Kuban vodi zgubili 77 avionov, a poleg toga su i nakli biti bili, a v sobotu su pak zgubili 72 mašine.

Vuzmene dneve su nemci bombarderali visoko pre severu pre varašu Murmansk železnice na štacionu Krasnaja Guba i vništili su tri lokomotive i 25 vagonov pune robe.

Čitali smo još i to, da su sovjeti onda, da su rumunjam zeli Besarabiju, odvlekli sobom čuda rumunjskih stanovnikov i te su postrelali. Ve su našli te grobe v Besarabiji v jenim grobu leži 4000 mrtvih. Grobe ve dale odkapaju.

Afrička fronta

Ov tjeden se hapila velka ofenziva na toj fronti. Na velki petek čujemo, da bitka trpi več tretji den, a englezi i amerikanci niti z jenim korakom nesu došli napre, nego taljani i nemci su si svoje štelunge popravili.

V nedelu, na vuzem pišeju nemci, da bitka stopram ve ide najbole, ali nemci i taljani se fest braniju i zavračaju nepriatela. Samo po sebi se razme, da poleg takše velke ofenzive nepriateli imaju i velke zgubičke. Do vuzma se samo v toj ofenzivi zrušilo 48 taborskih oklopenih kol a do šestoga dneva ta ofenzive je broj zrušenih i vništenih taborskih oklopenih kol narasel na 193.

V nedelu, na vuzem piše nemški glas, da su nemške podmorne ladja na Atlantskom Oceanu vtopili 16 ladji, se skup od 121.500 ton, a v pondelek je tu več novi glas, da su nemške podmorne ladje vtopili na Atlatskom Oceanu velku amerikansku matičnu ladju za aeroplane voziti „Ranger" zvanu. To je bila sedma i zadnja ladja za aeroplane voziti, štere su amerikanci meli, da se tabor hapil, šest su nemci i japanci vec predi vtopili, a to je ve zadnja bila, imela je placa za 14.500 ton, to je 1450 vagonov.

Jejci i vino je nabralo Pajdaška Služba v Csáktornya za naše vitezke honvede

Z veseljem davlemo na glas novoga dara našega megyimurskoga naroda, dobroga srca za naše ranjene honvede. Notarjušija Viziszentgyörgy je skup dala 1734 jejci, notarjušija Stridóvar 1440 jejci, notarjušija Drávaszentmihály 548 jejci i Muraszentmarton 100 jejci. Zvun toga je notarjušija Stridóvár nabrala 320 litri vina za njih.

Vino su poslali v Szombathely v soldački špital od jejci dve kište v Szombathely, dve kište v Zalaegerszeg, jenu kištu v Sopron, a kaj je ostalo i kaj se bo još nabralo, to pak bo išlo v Kaposvár, sigdi v soldački špital.

Črez dve leti je megyimurski narod čudapot pokazal, da jako rad ima svoju magyarsku domovinu i da ga srce nigdar ne drugam vleklo, kajti je navek bilo magyarsko.

KAJ JE NOVOGA?

— **Postavlen novi főszolgabírov.** Minister za znutrešnje posle je postavil Dr Forintos Gézu z Sumega za főszolgabírova jaraša Perlak.

— **Poziv sem vitezam i frontskim soldatam.** Si vitezi i frontski soldati šteri su stopili v jarašku organizaciju, se pozivleju, da 1943 leta majuša 2-ga, v nedelu, najkesne do 8 vure naj dojdeju v zvunjsku notarjušiju Csáktornya, kaj bodo išli na paradno reskrivanje spomenika Gasparich Marka. V svetešnjoj opravi i medalje gori deli.

— **Letovanje mladih delavcov.** Orsačka Petežnička Kasa (O. T. I.) da mladim delavcam (14-18 stari) šteri spadaju k njoj, moškim i ženskam, letovanje za badav. Letovanje se hapi 1943 majuša 24-ga i trpi do septembra 20-ga. Takši delavci moreju dobiti dva tjedne počinka na kasin stroseh.

Na to letovanje zbog zdravlja se treba glasiti pre beteżničkoj kasi v Csaktornya i tam se more i se potrebno zazvediti.

Prez dozvole došel prek granice. Farkas Istvana s Horvatske su žandari zarešterali zato, čaj je prez dozvole došel prek granice i da je zbantuval magyarskoga naroda. Farkas se ne držal zakona i vušel je prek granice v Kotor k svojoj materi. Zatem se lest napil i onda se išel k žandaram glasit. Čuda grehov ima proti magyarskoga nsroda i ve se bo navčil, kaj znači zbantuvati mngyare.

— **Megyimurska puca je v Nagykanizsi skočila z mosta na štreku, štela se skončati. Potrla si je roku i nogu.** Na vuzmeni pondelek na večer ob 10 vuri je jena ženska stala na mostu ober štreke pre cintoru v Nagykanizsi. Ludstva ga tam več ne bilo nikoga. Med tem su se tam špancerali dva soldati, vidli su kaj se ženska plače i jako je nemirna. Pitali su ju kaj njoj je šteli su ju batroviti, ali ona neje dala nikše odgovore. Nato su ju soldati ostavili i odišli. Komaj kaj su soldati z mosta odišli, ženska je jako zakričala, hitila se prek mosta i opala je doli v globlinu. Soldati su to čuli, odbežali su v kasarnu, de su pastuhi a ne je dale od sto metrov, odnod su telefonerali po pomoč štera je mam došla i nesrečnu žensku su odpelali v špital.

Tam su ju doktori previziterali i prenašli, kaj si je levo roku i desno stegno potrla. Da je malo ksebi došla, onda je pripovedala, da se zove Bali Franciska, rodjena je v Alsódomboru i v Nagykanizsi je bila v službi. Zakaj se štela skončati to neje štela reči.

— **Novi doktor v Megyimurju.** M. kr. hovedski minister je Dr Strenger Józsefa s Pécs-a odredil v honvedsku službu i postavil ga za opčinskoga doktora v opčini Kotor.

— **Postavleni i premeščeni sodci.** Visokodostojni Gospon Guverner je Dr Tóby Kálmana z Ujvidéka postavil za sodca k kralevskomu sodu v Perlak, a m. kr. minister pravice je sodca Dr Necsov Józsefa s Perlaka na njegovu molbu premestil k kralevskomu sodu v Csáktornya.

— **Školski glas.** M. kr. minister za veru i škole je Weber Mihálya namestnoga profesra v preparandiji Csáktornya postavil za pravoga profesora.

Glasi jaraša Perlak

— **Gospodarsko Društvo se složilo v Perlaku.** M. kr. Minister za znutrešnje posle je potrdil paragrafe Gospodarskoga društva za občinu Perlak i po tom su meli aprilša 18-ga svoju sesiju, na šteroj su si zebrali svoje poglavare. Za preesednika su zebrali Angyal Jánosa občinskoga birova, za podpredsednike Glavina Istvána i Kolarek Antala polodelce, za notarjuša Bananyai Lajosa navučitela, za kontrotolora Pavcsecz Istvána polodelca za hižnoga gazdu Baranasics Mátyása polodelca, za kasera Perko Jánosa polodelca i za knižničara Petkovics Ferenca polodelca.

Paradna velka sesija bo 1943. majuša 2-ga i na to bo došel poslanik Dunantulske Polske Gospodarske Komore.

— **V Perlaku su napravili Barossovo Trgovačko Društvo.** Kak smo več napisali, v nedelu pred poldan v Perlaku v velkoj sali kasine držali velku sesiju Barossovoga Trgovačkoga Društva i složili su filialu za jaraš Perlak. Z Nagykanizse su došli Vékási Karoly i Tarjan Ferenc predsedniki Horváth Lajos glavni sekretar, Galántai i Mustor Ferenc a z Zalaegerszega Kokas Agoston podpredsednik, kakti poslaniki Barossovoga Društva.

Sesija se hapila z molitvom Vera Boža, zatem je Vass János opčinski činovnik pozdravil pzslanike z nagykanizse i prosil je Vekási Károlya predsednika z Nagykanizse naj vodi to prvu sesiju.

Vékási Károly je z lepimi rečmi pozdravil sesiju i onda je tolnačil za čim ide Barossovo Društvo i pozval trgovce, šteri su tam bili, naj se složiju v to društvo, kajti samo tak bodo mogli zvršiti ono velko delo, da se buduča Magyarska gori postavi. Za njim pak je Horváth Lajos glavni sekretar prečital paragrafe i z lepimi rečmi tolnačil dužnosti magyarskoga trgovca. Zatem su zrekli da je društvo složeno.

Zatem su Zebrali svoje poglavare: Predsednik je Csonkás János trgovec z drvi i vuglenom. Drugi predsedniki su Ródy Pál trgovec z Perlaka Radmanics József mehaničar Kotor i Megla Antal trgovec Felsőpálfa. Poslovni predsednik je Kerlezsa János trgovec Perlak. Sekretar: Vass János opčinski činovnik Perlak, kaser Glavina Jenö relangerski mešter Perlak. Kontrolori: Bálint Gyula i Glavina János trgovci Perlak, fiskal Dr Domjan Gyula Perlak. Zatem su zebrali i druge poglavare.

Sesija je odredila, da bodo za ovo društvo iskali imetka trgovačkoga društva štero je bilo za vreme Jugoslavije, kajti to po pravici njih dopada onda su vredili da bo velka paradna sesija majuša 9-ga i na to bodo pozvali sa Barossova društva s cele varmegyije i se varmegyinske jaraške i opčinske vlasti. Sesija se zvršila s Himnusom.

Nova organizacija se stvorila v Perlaku, ta bo skup držala se trgovce i meštre, da bodo z magyarskim srcem i poštenjem delali za bolšu Magyarsku i Megyimurje. Bog naj blagoslovi delo ovoga društva.

Gospodarstvo

Lanjsko kuruzinje potrošiti, kaj se kuruzni molci sfondaju

Sem skupa nam je poznato, da kuružni molci zneseju jejci v kuruzinu. Stoga se zvali gosenica, ona žere kuruzinu i onda se rodi jako slaba lat.

Da se te kuruzni beteg spreči, Minister za polsko gospodarenje je vun dal naredbu, da se treba braniti proti tem molcam i postavil je ove paragrafe:

1. Saki gospodar je dužen kuruzinje odseči kak najniže mam ober zemle i mam po bratvi, kaj se nebi zemla napunila stemi gosenicami.

2. Saki gospodar je dužen zbog fondanja te pogibelne gosenice lanjsko kuruzinje kocenje, onda korenje kuruze, štero ostane v zemli i suhu kuruznicu ako pak što ima sirekovu slamu, onda i to, najkesne

sako leto do majuša 15-ga

potrošiti ili tak pospraviti, kaj molci vun nabodo mogli ili pak zgoreti, kajti do toga vremena s te gosenice postane metul, zleti vun i dale pokvari mladu kuruzu.

3. Graje, krove i polarske i pastirske kolibe je smeti delati samo s takšega kuruzinja i sirekove slame, štera je več prek leto stara. Mlajšu ne smeti ponucati, kajti more biti, kaj su molci još živi nutri i moreju velkoga kvara napraviti. Či ga ne staroga kuruzinja, onda je najbole slamu ili kaj spodobno nucati.

4. Što se toga nabo držal i bo pogrešil proti ovoj naredbi i po zakonu dobi štrofa do 40 pengő.

Na mesto onoga, što neče to obranu zvršiti mora to napraviti opčinsko poglavarstvo va njegov strošek.

5. Ovu naredbu bodu kontrolerali po zakonu vlasti i gospodarski inšpektori.

Nove naredbe za tekstilnu robu

Za narodnu obskrbu su v zadnje vreme zišle više jako važne naredbe, štere sakoga človeka interesiraju. Vlada je najpredi odredila, kak se ima povati i kulko se mora nutri dati, i tak zgledi, kaj bo s pomočjom toga bole moči zasigurati obskrbu naroda celoga orsaga šteri ve v taboru stoji. Druga važna naredba govori za administraciju obskrbe, a v najzadnje vreme pak su zišle dve naredbe, štere pak se tičeju osbkrblenje naroda z opravo i isto su jako važne.

Ve da nam je sakdašnji kruh seguren, mora se zasigurati i oprava, a to je v denešnjimi prilikami najteži posel. Zbog tabora je z zvunskih orsagov sirovoga materiala nutri dopelati skorom nikaj ne moči, a ono malo kaj se dobi, je preveč drago. Zato se mora država brigati za to, kaj bodo labrike ono matriala, do česa se more dojti, tak zdelale, kaj nikaj nemre pod kvar dojti i kaj se bo takša roba napravila, šteru najpredi nucaju delavni ludi. Zato su odredili s kakšega materiala kakšu robu je smeti napraviti, a luksuzne robe su zabranili i za takšu robu se sirovi material ne dobi.

Poleg te organizacije za ponucanje sirovoga materiala, je vlada napravila još jenoga koraka stem, da je odredila, kak se ima roba delati. Treba je bilo brigu voditi i stem, da s fabrike roba dojde, prek poštenih trgovcov zaistinu onim ludem v roke, šteri ga najbole nucaju. Za to su odredili velke trgovce za deliti robu. Ali vlasti ideju još i dale, kajti vlasti bodo delidbu vodile i kontrolerale i v fabrikaj i v trgovini. Se to se zato dela, kaj roba nebi došla v črnu trgovinu i kaj nebi nešterni se skup nakupali, napravili dragoču i stem vekšemu narodu kvara.

Ova nova naredba globoko zaseče v slobodnu trgovinu, kajti je ve tak, da robu beštelati i rezdeliti je ne samo pravo, nego i dužnost Ali to se ne tiče poštenoga trgovca šteri z malim dobičkom i po zakonu dela. Ali jako hasnovito bo ovo rezdelenje po celom orsagu, kajti ono malo, kaj se zmore, bo se tak delilo, kaj saki bar nekaj dobi. A zvun toga nabo moči pod silom dragoču napraviti, kajti cena bo v robu nutri za tkana i tak bo saki človek mogel kontrolerati cene.

Jeli si spunil svoju dužnost proti našim vitezkim honvedam?

Ležeši rečuni pre porciji

Zadnji tjeden je zišla vladina naredba, štera vredjuje državne porcije tak, da nabodo sake fele porcije i doplatki, nego samo jena fela državna porcia. Tak letos več nabo invalidska porcia, špitalska i porcia za decu braniti, onda porcia za obranu naroda i familie i sake fele drugi doplatki, nego bode samo jenu felu državni doplatek i v tem se nutri.

Stem bodo vjasti mele čuda lehkeše posle, kajti nabo treba te čuda fele porcie rezmetavati, kaj jako čuda posla da, nego kak smo rekli, to jenu felu porciu bodo lehko rezmetali. A i za dužnike bo ro čuda bole, kajti saki, da dobi poziv za plačanje, mam bo znal, kulko je dužen porcije platiti državi. Do ve je dužnik samo za jednaku porciu znal, a za doplatke je stopram potli zazvedil.

Stem se nabo porcia povekšala, nego samo rečuni bodo ležeši. Povekšanje doplatka na porciji bo samo jenom mestu, a to bodo platili oni, šteri su zadnjih pet let na prodaji ležečega imetka peneze gvinuli. Za te hasen bodo eksterni doplatki i nejdu za tem, da bi država došla do več penez, nego kaj se špekulacija pre prodaji lezečega imetka zatere.

Kak stoga vidimo, ovi novi rečuni porcie su velki korak za to, kaj bo administracia porcie lezeša. Zadnji pot, da su respravlali državnoga stroškovnika, su nešterni oblegati prigovarali, kaj su naše porcie jako zapletene i teško je rečunati, nato je Reményi-Schneller Lajoš, finance-minister dal odgovora, da je to ne tak lehko, porcia se mora pravično rezdeliti i zato ga tak čuda fele porcije, ali ova nova naredba, bo porciu tak rezdelila kaj bo za sakoga pravično.

Sejem v Szentkeresztu

Najglasoviteši megyimurski sejem se bo držal v **Szentkeresztu majuša 3-ga.** Na semu se bo tržila živina i sake fele roba. Moči na sejem tirati živinu od sih krajov de ga ne živinskoga betega.

APRÓHIRDETÉSEK - MALI OGLASI

Apróhirdetések díja szavankint 10 fillér. A vastagon nyomott szó kettőnek számít. Legkisebb hirdetés díja 1 P.

4—5 szobás lakást keresek junius 1-re lehetoleg kulonallo villaban. Cim **Mersics Imre** Gm. felugyelo Csáktornya Rákóczi út 55.

Egy 15 soros vetőgép, azonnal trágyázó, eladó. Cim a Kiadóhivatalban.

Mašina za sejati, ima 15 redov, mam gnoji, za prodati. Pitati v administraciji novin.

Felelős szerkesztő: Pecsornik Ottó
Felelős kiadó és laptulajdonos: Pecsornik Ottó
Nyomta: Muraközi Katolikus Könyvnyomda Csáktornya
Nyomásért felel: Sárosa Antal.